
Suplement. Dinàmiques per treballar amb les famílies i el personal de les escoles

---

Les dinàmiques que descrivim a continuació es poden intercalar amb les que formen part de les sessions corresponents o bé es poden fer de manera independent. Per això no hem establert un cronograma de les sessions.

Sessió 0 (“Ens coneixem: adaptació familiar i desenvolupament infantil”) i sessió 1 (“Cercant i forjant el vincle afectiu”)

Hem vist que el vincle que s'estableix amb els educadors té un paper molt important en el desenvolupament de l'infant.

Un dels primers problemes a què s'enfronten les famílies és la conciliació de la vida laboral i la vida familiar, ja que en acabar la baixa per maternitat les famílies generalment se senten intranquilles perquè, d'una banda, han d'assumir la primera separació del bebè i, d'altra banda, han de valorar els avantatges i els desavantatges d'aquesta situació i estudiar les possibilitats. Han de decidir, doncs, entre la cura del bebè a càrrec d'un familiar o d'una persona contractada i dur el bebè a l'escoleta.

Objectius

- Conèixer algunes estratègies per compatibilitzar les tasques relacionades amb la cura i la criança dels infants amb l'acompliment d'altres rols de l'edat adulta.
- Reflexionar sobre les diferents possibilitats d'organitzar la cura alternativa de l'infant.

Dinàmiques

1) Debat (20 min)

L'educador ha de plantejar a les famílies i al personal de l'escoleta la frase “El nen que es queda amb la seva mare és més feliç”, del pediatre i escriptor Carlos González (autor de *Mi niño no me come*), i convidar-los a reflexionar i debatre-hi.

2) Anàlisi d'entrevista de premsa (20 min)

L'educador ha de repartir l'[entrevista](#) titulada “Carlos González: « El nen que es queda amb la seva mare és més feliç »” (*El Periódico*, 02/04/2017) perquè les persones participants la llegeixin i la comentin en grups petits i després en facin una posada en comú.

3) La tornada a la feina

Opcions:

a) Pluja d'idees (20 min)

S'ha de plantejar a les persones participants com es pot conciliar la vida laboral i la vida familiar.

b) Taula d'inconvenients/avantatges (10/15 min)

Les persones participants han de treballar en grups petits sobre els avantatges i els inconvenients de dur l'infant a la guarderia, cercar una persona que el cuidi o deixar-lo amb els padrins. En acabar se n'ha de fer una posada en comú.

c) Anàlisi de casos (10/15 min)

Primer s'han de formar tres grups amb les persones participants i repartir els tres casos següents, un a cada grup, i en cada un s'ha de reflexionar sobre la situació assignada. Posteriorment n'han de fer una posada en comú

Cas 1

Na Maria i en Lluís són els pares de na Beatriu, que acaba de fer 4 mesos, i na Maria s'ha d'incorporar a la feina. Tant en Lluís com na Maria fan feina de 8 a 15 h i han decidit cercar una persona perquè cuidi na Beatriu mentre estan fent feina.

Cas 2

Na Noèlia té un nadó de 3 mesos en acollida, que es diu Rita, i després dels dies de permís s'ha de reincorporar a la feina (fa feina a l'Ajuntament de 8 a 15 h). Na Noèlia ha demanat a sa mare, na Dolors, si pot cuidar na Rita mentre fa feina. Na Dolors viu una mica lluny de ca na Noèlia i, com que no té cotxe, na Noèlia li duu na Rita cada dia abans d'anar a la feina.

Cas 3

En Joan i en Toni són els pares de n'Albert, de 7 mesos. Tot i que en Joan fa feina a casa, han decidit dur n'Albert a l'escoleta que hi ha a prop de ca seva perquè es relacioni amb altres infants de la mateixa edat.

Sessió 2 (“L'alimentació i els factors relacionats”)

El menjar està lligat a l'afecte. Quan donam menjar a l'infant és molt important com ho feim (el to de veu, les maneres i fins i tot el nostre estat d'ànim): no és igual posar el menjar en un plat sense mirar l'infant que donar-l'hi afectuosament en un clima de confiança, amor i seguretat.

Un clima de tensió intranquillitza i espanta, i pot desanimar l'infant a menjar. En canvi, una actitud afectuosa pot estimular la gana i també ajuda a millorar la nostra relació. Tots els infants necessiten que els mirin, que els parlin i que algú entengui si ja no volen menjar més o si el menjar és molt calent o molt fred. La manera com oferim el menjar és fonamental perquè se sentin cuidats i amb prou seguretat per acceptar els nous aliments que anam incorporant en l'alimentació.

L'etapa d'inici de l'alimentació és summament important, perquè els infants van creant hàbits i el gust pels aliments. Si un infant menja per primera vegada sopa molt calenta i es crema, aleshores associarà la sopa a dolor, i probablement no li agradarà les pròximes ocasions que mengi aquest aliment. De la mateixa manera, si és la primera vegada que menja una fruita i la troba sucosa, dolça i la pot tocar i explorar, l'associarà a una sensació agradable.

Quan menja acompanyat, l'infant menja més bé. Quan un adult l'atén personalment el pot ajudar si el necessita, servir-lo si en vol més, acomodar-lo a la cadira si no està còmode. Els infants que mengen amb altres infants i amb adults aprenen i socialitzen les conductes, imiten i veuen allò que mengen els altres, quant i com.

Objectius

- Reflexionar sobre les dificultats relacionades amb l'alimentació dels infants.
- Promoure l'autonomia dels infants per mitjà d'experiències d'alimentació estimulants i agradables.
- Aprendre a organitzar l'escenari de l'alimentació per crear estils d'alimentació saludables.

Dinàmiques

1) Fotoparaula (10/20 min)

L'educador ha de mostrar a les persones participants una **foto** d'infants menjant al menjador de l'escoleta i després s'han de visionar els **vídeos** de l'activitat 5.a de la sessió 2 ("Gaudim-ne junts"), i posteriorment s'ha de debatre sobre les tres situacions.

2) Cas (20/20 min)

Na Maria i n'Eduard són la mare i el pare de na Beatriu, que té 26 mesos, i des de fa 10 dies va a l'escoleta municipal del barri.

Des de sempre ha menjat molt malament: a casa, si no li posen la televisió o li canten, no vol menjar. Fins als 2 anys, na Maria hi ficava de tot al puré, però des que ha complit anys no vol puré i el moment del menjar es converteix en un suplici per a la família. Fins fa 10 dies la cuidava la padrina paterna, que explica que havia de córrer darrere per tota la casa per donar-li el menjar.

Quan na Maria la recull a l'escoleta, mira la pissarra on anoten el menú i les anotacions dels infants. En el caseller de na Beatriu, durant tota la setmana diu "S'ho ha menjat tot". Na Maria...

S'ha de plantejar a les persones participants, reunides en grups petits, que acabin la història. Posteriorment n'han de fer una posada en comú.

Sessió 2 +1 ("Què menjam i com menjam")

L'hora del menjar és un bon moment per fomentar els llaços afectius i l'educació en matèria d'alimentació saludable.

Objectius

- Reflexionar sobre la importància d'una alimentació saludable.
- Conèixer les característiques de la dieta mediterrània.
- Elaborar un menú saludable.

Dinàmiques

1) Si es treballa amb famílies d'infants d'1 a 3 anys: alimentació variada i dieta mediterrània (10/20 min). Seguint l'activitat 2.b.1 de la sessió 2 +1, l'educador ha de fer una exposició i les persones participants han de treballar amb la piràmide alimentària o amb el plat saludable.

Si es treballa amb famílies d'infants d'1 any o menys: alimentació complementària (20 min). L'educador ha de fer una exposició sobre la introducció de l'alimentació complementària segons les recomanacions del Programa de Salut Infantoadolescent.

2) Per a ambdós tipus de família (40 min): després que l'educador hagi explicat com hauria de ser un menú saludable les persones participants han de treballar amb menús d'escoles infantils. Hi ha dues opcions:

- a) Treballar el menú de l'escoleta: per això s'han de formar grups petits intentant que en cada grup hi hagi pares/mares i personal de l'escoleta; han de reflexionar sobre si és un menú saludable i quins canvis s'hi podrien fer.
- b) Repartir menús de diverses escoles i treballar-hi en grups petits, i finalment fer-ne una posada en comú.

3) Preparar un aniversari saludable

En aquesta dinàmica es pot treballar sobre què dur a l'escoleta infantil per a una festa d'aniversari i formar grups petits per encarregar-los l'organització d'un aniversari saludable.

Nota per a l'educador

En aquesta dinàmica es pot treballar la importància d'una alimentació saludable no només quan es parli de les cinc menjades principals, sinó quan se celebra qualsevol festa. A més, es pot connectar amb la sessió sobre el joc i l'activitat física, ja que per preparar la festa d'aniversari no només se n'ha de dissenyar el menú sinó tota la festa.

Disposam d'un exemple en la web <nataliamoragues.com/como-preparar-un-cumpleanos-saludable>.

Sessió 3 (“Créixer actiu, créixer jugant”)

Jugar és l'activitat principal dels infants a l'escoleta, la finalitat de la qual és entretenir-los o divertir-los i amb la qual exerciten alguna destresa o capacitat.

El joc és l'eina bàsica per afavorir el desenvolupament integral físic, intel·lectual, creatiu, emocional, social i cultural dels infants; els permet guanyar autonomia a poc a poc i anar generant una personalitat pròpia i una manera de veure el món. L'assimilació de conceptes, la potenciació de la imaginació, la capacitat d'expressió, de participació i de superació i l'aprenentatge per mitjà de la imitació de models o amb cançons o contes són objectius d'un model educatiu en què el joc actua com a punt d'unió.

La tasca dels educadors consisteix a facilitar els espais més adequats per al joc i animar els infants a participar-hi d'una manera lúdica, sempre amb objectius educatius de fons. D'aquesta manera els infants experimenten i aprenen jugant, sense pressió de cap mena i amb tota la motivació necessària per continuar desenvolupant capacitats i hàbits positius.

Els patis de les escoles determinen les oportunitats de joc, d'activitat física, de convivència i de respecte de la diversitat (cultural, ètnica, d'edat, sexual, funcional, etc.) i l'equitat. En aquest espai es forgen relacions, es visualitzen afinitats, rebutjos i solituds, i es representen rols de gènere. Tanmateix, no es dona gaire importància a aquests espais...

Objectius

- Prendre consciència de la importància del joc i de l'activitat física.
- Conèixer la importància del joc manipulatiu per desenvolupar la intel·ligència i el llenguatge, i com estimular-lo.
- Conèixer la importància del joc simbòlic i l'important paper que té per al desenvolupament mental de l'infant, i aprendre a promoure'l.
- Reflexionar sobre com hauria de ser el pati ideal per promoure el joc i l'activitat física.

En aquesta sessió, els educadors de les escoles poden ser els nostres col·laboradors, i per això podríem oferir-los que impartissin la sessió sobre joc i activitat física.

Dinàmiques

1) Debat (30 min)

- “Més d’una tercera part dels nadons de menys de 6 mesos juguen amb dispositius electrònics”
- “Les taletes són xumets de cristall líquid”. Jesús Garrido, pediatre, en *Papel*, “¿Cuánto tiempo puede estar tu hijo con la tablet?” (suplement de *El Mundo*, 11/11/2015).

A partir de la frase o de la lectura de l'**entrevista** s’ha de debatre sobre la necessitat que els infants juguin amb dispositius electrònics. S’ha de ressaltar que quan són al centre educatiu no ho fan.

2) Pati escolars: com és un pati saludable? (20/20 min)

Les persones participants, reunides en grups petits, han d’idear com seria el pati ideal, i després n’han de fer una posada en comú. Per ajudar en l’exercici es pot visitar la web saludpublicayotrasdudas.wordpress.com/2017/07/08/el-patio-de-mi-escuela-es-particular/#more-3187.

Sessió 3 +1 (“Passejada comunitària”)

L’escola és un actiu en salut. En aquesta sessió es pot demanar la col·laboració de l’escoleta per a qualsevol de les dinàmiques que duquem a terme.

Sessió 4 (“La importància del son”)

Molts d’infants de 0 a 3 anys fan la migdiada a l’escoleta.

Objectiu

- Conèixer estratègies per reforçar bones pautes en la fase de son autònom, en què l’infant estrena maneres d’anar a jeure i de dormir de *infant gran*.

Dinàmiques

S’ha de treballar sobretot la dinàmica 4.d de la sessió 4.

